

وکیل پایه یک دادگستری رایگان: حقیقت یا مانور تبلیغاتی؟

وکالت، خدمتی است که بعضاً هزینه زیادی در بر دارد. حتی می‌توان ادعا نمود که هزینه خدمات وکلا، در اکثر کشورهای دنیا، از جمله خدماتی است که افراد برای آنها، به طور منطقی بودجه‌ای جداگانه اختصاص می‌دهند. این موضوع البته دور از انصاف نیست زیرا وکلا سال‌های زیادی را صرف تحصیل، کارآموزی و کسب تجربه می‌کنند. از طرف دیگر هم، با توجه به پیچیدگی قوانین کشوری و شرعی و همین‌طور حساس بودن شغل آنها در دفاع از حقوق افراد، تخصص آنها باید بسیار دقیق و عمیق باشد. حال این سوال پیش می‌آید که چرا بعضی از افراد، صحبت از وکیل پایه یک دادگستری رایگان می‌کنند.

شما نیز ممکن است در برخی اوقات یا از زبان بعضی افراد، لفظ وکیل یا وکیل پایه یک دادگستری رایگان را شنیده باشید. در توضیح این اصطلاح، ممکن است با تفاسیری از این دست مواجه شده باشید که بعضی از وکلا، به صورت فردی یا جمعی، جهت اهداف خاصی اقدام به ارائه رایگان خدمات حقوقی می‌نمایند.

شاید یک وکیل، به خواست فردی خود و صرفاً جهت خیریه یا یک امر شخصی، بدون دریافت هزینه، خدمتی را ارائه نماید. اما حقیقت امر این است که وکالت به عنوان یک خدمت رایج در جوامع مدنی، به صورت رایگان ارائه نمی‌شود.

در این مقاله، در ابتدا سه عنوان اصلی وکلا را بررسی کرده و به این سوال پاسخ خواهیم داد که آیا وکیل پایه یک دادگستری رایگان، یک حقیقت است یا صرفاً لفظی که به اشتباه یا به عمد، جهت تبلیغات و بازار گرمی استفاده می‌شود.

سه عنوان اصلی برای وکلا در محاکم قضایی
موسسه حقوقی بین‌المللی مهر آیین نامدار جاوید
وکیل تسخیری

این دسته از وکلا، در پرونده‌های کیفری و یا جرایم خاص ورود پیدا می‌کنند. مطابق قانون، وکلای تسخیری به طور الزامی باید در جلسه دادرسی حضور داشته باشند. در غیر این صورت، مطابق قانون، بدون حضور وکیل تسخیری متهم، جلسه دادرسی برگزار نخواهد شد. شایان ذکر است که وکیل تسخیری، حسب نیاز اشخاص در دادگستری، توسط کانون وکلا معرفی می‌شود.

موسسه حقوقی بین‌المللی مهر آیین نامدار جاوید

وکیل پایه یک دادگستری رایگان: حقیقت یا مانور تبلیغاتی؟

وکیل معاضدتی

«معاضدت» در لغت نامه دهخدا به معنای «یاری دادن» و «بازوی یکدیگر را گرفتن» است.

در چارچوب قانون، وکیل معاضدتی به بیان ساده، وکیلی است که برای اشخاصی که به لحاظ مالی، توانایی اخذ وکیل را ندارند و از پرداخت حق الوکاله عاجز هستند، تعیین می‌گردد. علی‌رغم اینکه حق الوکاله و کلای معاضدتی، از طرف موکل پرداخت نمی‌شود، اما وکلای معاضدتی هم به طور رایگان فعالیت ندارند و حق الوکاله خود را از مراجع مربوطه دریافت می‌کنند.

وکلای معاضدتی نیز، بر اساس نیاز موکلان در دادگستری، توسط کانون وکلا معرفی می‌شوند.

وکیل اتفاقی

وکیل اتفاقی شخصی است که دارای ليسانس حقوق بوده اما وکیل دادگستری نیست. این شخص این امکان را دارد که سالانه، یک بار با اخذ مجوز از کانون وکلای دادگستری، وکالت بستگان خود را عهده‌دار شود. وکیل تسخیری و وکیل معاضدتی هم حسب نیاز اشخاص در دادگستری توسط کانون وکلا معرفی می‌شوند.

در این خصوص، نظام حقوقی کشور ما قوانین مشخصی در خصوص تعیین و تخصیص وکلا دارد. با این حال، موکلان نیز در صورت نیاز، می‌توانند با ارجاع به کانون وکلا، در خصوص بهره‌مندی از وکلای تسخیری یا معاضدتی اقدام نمایند.

وکیل خیریه یا Pro Bono

وکالت به شکل «خیریه»، که در زبان انگلیسی Pro Bono نام دارد، به طور خاص به وکالتی گفته می‌شود که به انتخاب خود وکیل، بدون هیچ هزینه‌ای به مشتریانی که توانایی پرداخت آن را ندارند، ارائه می‌شود.

نکته حائز اهمیت این است که این نوع وکالت، در ایران به طور رسمی شناخته نمی‌شود و ما مفهومی تحت عنوان «وکیل رایگان» یا «وکیل خیریه» نداریم. در صورتی هم که این اتفاق بیافتد، به سان پزشکی است که خود تصمیم گرفته هزینه ویزیت یا درمان دریافت نکند.

موسسه حقوقی بین‌المللی مهرآیین نامدار جاوید

وکیل پایه یک دادگستری رایگان: حقیقت یا مانور تبلیغاتی؟

در صورتی که در ادبیات بین‌المللی به عبارت Pro Bono برخوردید، بد نیست بدانید این مفهوم به طور رسمی در نظام حقوقی برخی کشورها همانند ایالات متحده آمریکا وجود داشته و مزایا و امتیازاتی را نیز با خود به همراه دارد.

برای مثال، یک وکیل ممکن است به دنبال افزایش تجربه یا توسعه حرفه‌ای خود باشد و یا از این طریق، فرصت‌های شبکه‌سازی خاصی را بیابد. هم‌چنین فرد می‌تواند با این کار، شهرت و اعتبار شغلی خود را افزایش دهد یا به دنبال تأمین حمایت‌های مالی باشد.

اما مجدداً لازم به ذکر است که در چارچوب قانونی و حقوقی ایران، وکالت خیریه یک مفهوم رسمی نیست. در بستر حقوقی کشور، سه نوع وکیلی که پیش‌تر ذکر شد، به طور رسمی و قانونی تعریف شده‌اند. لذا، همواره به یاد داشته باشید که لفظ وکیل پایه یک دادگستری رایگان، مفهوم نامعلومی است که وکلای حرفه‌ای استفاده نمی‌کنند.

وکالت حرفه‌ای ممکن است در برخی موارد، به معنای سنتی کلمه، درآمد یا بازگشت مالی چندانی به همراه نداشته و مزایای آن فراتر از ثمرات پولی باشد. اما در هر صورت، اگر با عناوینی مشابه وکیل پایه یک دادگستری رایگان روبه‌رو شدید، احتیاط کنید چرا که در بهترین شرایط، با یک مانور تبلیغاتی مواجه شده‌اید.

وکیل پایه یک دادگستری رایگان: یک سوء تفاهم

همان‌طور که گفته شد، وکیل پایه یک دادگستری رایگان، در ایران یک پدیده رایج نیست. بدیهی است که در صورت نیاز، شما می‌توانید با مراجعه به سازمان‌های رسمی مانند دادگستری و کانون وکلا، با معرفی افراد نیازمند و ارائه مدارک و مستندات لازم، وکلای تسخیری یا معاضدتی اخذ نمایید.

در صورتی که درگیر مشکلات مالی هستید و تصور می‌کنید از پس هزینه‌های وکالت خود بر نمی‌آید، با ما تماس بگیرید. تضمینی برای ارائه خدمات ارزان برای هیچ وکیلی وجود ندارد، اما بررسی شرایط شما و پرونده حقوقی‌تان، خالی از لطف نیست. حداقل امر این است که با برگزاری یک جلسه مشاوره رایگان، امکان رسیدگی به دعاوی حقوقی شما وجود دارد. موسسه حقوقی بین‌المللی مهر آیین نامدار جاوید، منتظر دریافت تماس‌های شماست.

موسسه حقوقی بین‌المللی مهر آیین نامدار جاوید

وکیل پایه یک دادگستری رایگان: حقیقت یا مانور تبلیغاتی؟

سوالات متداول

۱) آیا برای دریافت خدمات وکلای تسخیری یا معاضدتی، باید به سازمان خاصی مراجعه کنم؟

بله، برای تعیین و تخصیص وکلای تسخیری و معاضدتی، بررسی‌های قانونی خاصی لازم است که توسط کانون وکلا به عمل خواهد آمد. با مراجعه به کانون وکلا، می‌توانید جهت دریافت وکیل اقدام کنید.

۲) به هیچ خدمت رایگانی در امر وکالت اعتماد نکنم؟

اصولاً هر چیزی که در یک قرارداد رسمی، دقیق و سالم ذکر شده باشد، قابل استناد و اتکا است و در صورت دریافت هرگونه خدمت رایگان، این موضوع باید به طور صریح و دقیق، در قرارداد لحاظ شود. اما با توجه به اینکه امر وکالت رایگان، خود یک مفهوم رسمی و قابل استناد نیست، پیشنهاد ما این است که در چارچوب قانونی و رایج حوزه وکالت حرکت کنید. البته، بحث مشاوره رایگان از این امر جداست و چون به عنوان خدمتی پیش از فرآیند حقوقی ارائه می‌شود، بدون مشکل است.

مؤسسه حقوقی بین‌المللی مهر آیین نامدار جاوید

مؤسسه حقوقی بین‌المللی مهر آیین نامدار جاوید

وکیل پایه یک دادگستری رایگان: حقیقت یا مانور تبلیغاتی؟